

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 1. huhtikuuta 2022
(OR. fr)

7860/22
ADD 1

CYBER 108
COPEN 118
JAI 444
COPS 143
RELEX 429
JAIEX 30
TELECOM 138
POLMIL 82
CFSP/PESC 432
ENFOPOL 179
DATAPROTECT 95

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	29. maaliskuuta 2022
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 132 final
Asia:	LIITE asiakirjaan Suositus neuvoston päätökseksi luvan antamisesta neuvotteluihin kattavasta kansainvälisestä yleissopimuksesta, jolla torjutaan tieto- ja viestintätekniikan käyttöä rikollisiin tarkoituksiin

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 132 final.

Liite: COM(2022) 132 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 29.3.2022
COM(2022) 132 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Suositus neuvoston päätökseksi

**luvan antamisesta neuvotteluihin kattavasta kansainvälisestä yleissopimuksesta, jolla
torjutaan tieto- ja viestintätekniikan käyttöä rikollisiin tarkoituksiin**

LIITE

Neuvotteluprosessin osalta unionin olisi pyrittävä seuraavaan:

- (1) Neuvotteluprosessi on avoin, osallistava ja läpinäkyvä ja se perustuu vilpittömässä mielessä tehtävään yhteistyöhön.
- (2) Neuvotteluprosessi mahdollistaa kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kuten kansalaisyhteiskunnan, yksityisen sektorin, tiedeyhteisön ja kansalaisjärjestöjen osallistumisen mielekkäällä tavalla.
- (3) Kaikilta Yhdistyneiden kansakuntien jäseniltä saatuja kannanottoja tarkastellaan tasavertaiselta pohjalta osallistavan prosessin varmistamiseksi.
- (4) Neuvotteluprosessi perustuu tehokkaaseen ja realistiseen työohjelmaan.

Neuvottelujen yleisten tavoitteiden osalta unionin olisi pyrittävä seuraavaan:

- (5) Yleissopimus toimii tehokkaana välineenä rikosalan lainvalvonta- ja oikeusviranomaisille kyberrikollisuuden maailmanlaajuisessa torjunnassa, ja sen tavoitteena on tuoda lisäarvoa kansainväliseen yhteistyöhön.
- (6) Nykyiset hyviksi osoittautuneiden kansainvälisten ja alueellisten välineiden ja toimien puitteet otetaan YK:n yleiskokouksen päätöslauselmien 74/247 ja 75/282 mukaisesti täysimääräisesti huomioon. Yleissopimus on näin ollen yhteensopiva olemassa olevien kansainvälisten välineiden kanssa ja täydentää niitä. Näihin välineisiin kuuluvat erityisesti tietoverkkorikollisuutta koskeva Euroopan neuvoston vuoden 2001 Budapestin yleissopimus ja sen pöytäkirjat, kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastainen Yhdistyneiden kansakuntien vuoden 2000 yleissopimus ja sen pöytäkirjat sekä muut asiaankuuluvat kansainväliset ja alueelliset välineet. Yleissopimuksella vältetään kaikki vaikutukset niiden soveltamiseen tai uusien maiden liittymiseen niihin sekä mahdollisuuksien mukaan tarpeeton päällekkäisyys.
- (7) YK:n yleiskokouksen päätöslauselmassa 75/282 sovitun avoimen hallitustenvälisen asiantuntijaryhmän työ kyberrikollisuutta koskevan kattavan tutkimuksen tekemiseksi ja sen tulokset otetaan täysimääräisesti huomioon.
- (8) Yleissopimuksen määräyksillä saavutetaan mahdollisimman korkeatasoinen ihmisoikeuksien suojelu. EU:n jäsenvaltioiden olisi voitava noudattaa EU:n oikeutta, mukaan lukien perusoikeudet, vapaudet ja EU:n oikeuden yleiset periaatteet sellaisina kuin ne on vahvistettu Euroopan unionin perussopimuksissa ja perusoikeuskirjassa. Yleissopimuksen määräysten olisi myös oltava yhteensopivia EU:n ja sen jäsenvaltioiden kansainvälisen kaupan velvoitteiden kanssa.

Neuvottelujen sisällön osalta unionin olisi pyrittävä seuraavaan:

- (9) Yleissopimuksessa määritellään rikokset, jotka voidaan tehdä ainoastaan tietojärjestelmien avulla.
- (10) Yleissopimuksessa määritellään rikokset, jotka voidaan tehdä käyttämättä tietojärjestelmiä mutta joihin tietojärjestelmien käyttö voi tarjota mahdollisuuden tietyissä olosuhteissa, mutta vain tapauksissa, joissa tietojärjestelmien käyttö muuttaa merkittävästi rikosten ominaisuuksia tai vaikutuksia.

- (11) Rikokset määritellään selkeästi ja tarkasti teknologianeutraalilla tavalla. Määritelmät ovat yhteensopivia muiden asiaankuuluvien kansainvälisten tai alueellisten yleissopimusten määritelmien kanssa erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden ja kyberrikollisuuden alalla sekä kansainvälisten ihmisoikeusnormien kanssa.
- (12) Yleissopimuksessa vahvistetaan säännöt, jotka koskevat tällaisten rikosten yrittämistä ja avunantoa tällaisissa rikoksissa sekä oikeushenkilöiden vastuuta tällaisista rikoksista, ja säännöt, jotka koskevat lainkäyttövallan määrittämistä tällaisille rikoksille sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä seuraamuksia ja toimenpiteitä ja jotka ovat yhteensopivia muiden asiaankuuluvien kansainvälisten tai alueellisten yleissopimusten kanssa erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden ja kyberrikollisuuden alalla sekä kansainvälisten ihmisoikeusnormien kanssa.
- (13) Yleissopimuksessa määrätään rikosoikeudellisiin menettelyihin liittyvistä toimenpiteistä, joiden avulla viranomaiset voivat tutkia kyberrikokset tehokkaasti, jäädyttää ja tuomita menetetyksi tällaisten rikosten tuottaman hyödyn sekä säilyttää tai hankkia sähköistä todistusaineistoa rikoksista osana rikostutkintaa tai -menettelyä suhteellisuusperiaate asianmukaisesti huomioon ottaen.
- (14) Nämä rikosoikeudellisiin menettelyihin liittyvät toimenpiteet tuovat riittävää lisäarvoa verrattuna muihin asiaankuuluvuihin kansainvälisiin tai alueellisiin yleissopimuksiin erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden ja kyberrikollisuuden alalla ja ne ovat yhteensopivia tällaisten yleissopimusten ja kansainvälisten ihmisoikeusnormien kanssa.
- (15) Sähköisen todistusaineiston säilyttämistä tai hankkimista koskeviin menettelyllisiin toimenpiteisiin liittyy selkeä ja tarkka määritelmä siitä, minkä tyyppiset tiedot tulevat tällöin kyseeseen. Yksityisen sektorin toimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä koskevilla menettelyllisillä toimenpiteillä varmistetaan, että tällaisille toimijoille aiheutuva rasite on oikeasuhteinen ja että yksityisen sektorin toimijat kunnioittavat täysimääräisesti käyttäjiensä ihmisoikeuksia. Yleissopimus tarjoaa verkkopalvelujen tarjoajille (esim. internetpalveluntarjoajille) oikeudellista selkeyttä niiden vuorovaikutuksessa yleissopimuksen sopimusvaltioiden lainvalvontaviranomaisten kanssa. Laittoman sisällön poistamista koskevat menettelylliset toimenpiteet koskevat ainoastaan laitonta sisältöä, joka voidaan määritellä riittävän selkeästi ja tarkasti.
- (16) Yleissopimuksessa määrätään yhteistyötoimenpiteistä, joiden avulla eri sopimusvaltioiden viranomaiset voivat tehdä tehokasta yhteistyötä yleissopimuksessa määriteltyjen rikosten tutkinnassa tai rikosoikeudellisissa menettelyissä taikka tehdä yhteistyötä rikosten sähköisen todistusaineiston säilyttämiseksi tai hankkimiseksi osana rikostutkintaa tai -menettelyä.
- (17) Nämä yhteistyötoimenpiteet tuovat riittävää lisäarvoa verrattuna muihin asiaankuuluvuihin kansainvälisiin tai alueellisiin yleissopimuksiin erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden ja kyberrikollisuuden alalla ja ne ovat yhteensopivia tällaisten yleissopimusten ja kansainvälisten ihmisoikeusnormien kanssa.
- (18) Yhteistyötoimenpiteisiin sovelletaan pyynnön vastaanottaneen osapuolen lainsäädännössä säädettyjä edellytyksiä, jolloin yleissopimuksessa määrätään erilaisista kieltäytymisperusteista, jotta varmistetaan perusoikeuksien suojelu, kuten oikeus henkilötietojen suojaan, myös henkilötietojen siirron yhteydessä, ja tarvittaessa kaksoisrangaistavuuden olemassaolo.

- (19) Yleissopimuksessa määrätään tiukoista edellytyksistä ja vahvoista suojatoimista, joilla varmistetaan, että EU:n jäsenvaltiot voivat kunnioittaa ja suojella perusoikeuksia, vapauksia ja EU:n oikeuden yleisiä periaatteita, sellaisina kuin ne on vahvistettu Euroopan unionin perussopimuksissa ja perusoikeuskirjassa, mukaan lukien erityisesti suhteellisuusperiaate, menettelylliset takeet ja oikeudet, oikeus tehokkaasiin oikeussuojakeinoin, syyttömyysolettama, oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja rikosoikeudellisten menettelyjen kohteena olevien henkilöiden oikeus puolustukseen sekä yksityisyyden suoja ja henkilötietojen ja sähköisten viestintätietojen suoja, kun tällaisia tietoja käsitellään, mukaan lukien siirrot viranomaisille Euroopan unionin ulkopuolisissa maissa, sekä oikeus sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen. Yleissopimuksessa varmistetaan erityisesti, että EU:n jäsenvaltiot voivat noudattaa direktiivissä (EU) 2016/680, asetuksessa (EU) 2016/679 ja direktiivissä 2002/58/EY tarkoitettuja kansainvälisiä henkilötietojen siirtoja koskevia vaatimuksia. Edellytyksillä ja suojatoimilla varmistetaan myös ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojele kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukaisesti. Tämä koskee koko yleissopimusta, muun muassa menettelyllisiä toimenpiteitä ja yhteistyötoimenpiteitä, mukaan lukien ne, jotka voivat merkittävästi vaikuttaa yksilöiden oikeuksiin, kuten rikoksen tuottaman hyödyn jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen sekä rikoksen johdosta tapahtuva luovuttaminen.
- (20) Yleissopimus tarjoaa perustan vapaaehtoisille valmiuksien kehittämistoimille, joilla tuetaan maita niiden kyvyssä suorittaa tehokkaita kyberrikosten tutkintoja ja oikeudenkäyntejä ja hankkia sähköistä todistusaineistoa muiden rikosten tutkintaa ja oikeudenkäyntiä varten, muun muassa teknisen avun ja koulutuksen avulla. UNODC:llä on selkeästi kuvattu rooli tällaisten toimenpiteiden täytäntöönpanossa.
- (21) Yleissopimuksessa otetaan asianmukaisesti huomioon luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden asema kyberrikollisuuden uhreina. Yleissopimuksella varmistetaan, että nämä kyberrikollisuuden uhrit saavat asianmukaista apua, tukea ja suojelua.
- (22) Yleissopimus tarjoaa perustan kyberrikollisuuden ehkäisemiseen tähtääville käytännön toimenpiteille, jotka ovat selkeästi määriteltäviä ja tiukasti rajattuja sekä erillisiä rikosoikeudellisiin menettelyihin liittyvistä toimenpiteistä, jotka voivat vaikuttaa yksilöiden tai oikeushenkilöiden oikeuksiin ja vapauksiin.

Yleissopimuksen toiminnan osalta unionin olisi pyrittävä seuraavaan:

- (23) Yleissopimuksessa säilytetään olemassa olevat maailmanlaajuiset ja alueelliset välineet ja meneillään oleva kansainvälinen yhteistyö kyberrikollisuuden maailmanlaajuisessa torjunnassa. Erityisesti Euroopan unionin jäsenvaltiot voivat keskinäisissä suhteissaan jatkaa Euroopan unionin sääntöjen soveltamista.
- (24) Yleissopimuksessa määrätään asianmukaisesta mekanismista sen täytäntöönpanon varmistamiseksi ja se sisältää loppumääräykset, jotka koskevat muun muassa riitojen ratkaisemista, yleissopimuksen allekirjoittamista, ratifioimista ja hyväksymistä, yleissopimukseen liittymistä, yleissopimuksen voimaantuloa, muuttamista, soveltamisen keskeyttämistä, irtisanomista ja tallettajaa sekä kieliä ja jotka perustuvat mahdollisuuksien mukaan ja tarvittaessa muiden asiaankuuluvien kansainvälisten tai alueellisten yleissopimusten määräyksiin erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden ja kyberrikollisuuden alalla.
- (25) Yleissopimuksen mukaan Euroopan unionista voi tulla sen sopimuspuoli.